

פרטי כל מס. לה/2

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום ד'
י"ג תמוז תש"י (28.6.50) בשעה 14.07.

נוכחים:

חברי הועדה:

- י. הרר - היו"ר
- פ. אילנית
- י. בר-יהודה
- י. ברץ
- ד. בר-רב-האי
- מ. גרבוסקי
- ת. טובי
- צ. יהודה
- ח. לנדאו
- ח. סגורי-כהן
- י. סרלין
- א. ציזלינג
- א. רזיאל-נאור
- י. שמחובית
- א. שפטל

מוזמנים:

- י. בורג - סגן יו"ר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת
- ש. פרסיץ

נעדרים:

- מ. בן-עמי
- א. ג'רב'ורה
- א. גרינברג
- ש. כ"ץ
- ח. לנדאו
- א. מזור
- ע. סימון
- מ. נודוק
- י. קוסוי
- י. קליבנוב
- מ. יערי
- נ. ילין-סור (בזכות דעה מייצגת)
- ז. גלוסקא

סדר-היום: 1. הזמנת הכנסת לפתלמנט האנגלי.
2. חוק חינוך חובה.

1. הזמנת הכנסת לפתלמנט האנגלי:

י. הררי - היו"ר:

לסדר-היום של הועדה עומד ענין אשר
המשלחת.

א. ציזלינג:

אני מבקש לספר את הענין שהיה לנו בשבוע
שעבר בישיבת ועדת החינוך. אחרי שלא מצאנו
בסדר-יומה של הכנסת את חינוך חובה שהיה צריך לבוא לקריאה שניה, עוררתי את
השאלה בוועדת הכנסת. הועדה גברה את עבודתה ביחס לתיקון חוק החינוך והעבירה
אותו לנשיאות. החוק בתקבל ברוב דעות בוועדת החינוך. אולם חברת הכנסת פרסיץ
נשארה במעוט וערערה על החוק מבחינה פרוזדורלית. היא מבקשת להביא את ערעורה
בפני ועדת הכנסת, במידה שעניני פרוזדורוה שייכים לוועדת הכנסת.

א. ציזלינג:

על-כן אני מציע כי ועדת הכנסת תדון בענין ותסיים אותו היום על-מנת שלא נבטל זמן במליאה.

י. הררי - היו"ר:

הסעיף הזה איננו בסדר-היום של הועדה. אשר לסדר-היום של מליאת הכנסת, הנשיאות עם המסשלה הן הקובעות. במקרה של חלוקי דעות, המליאה היא שצריכה להעביר את הבעיה לוועדת הכנסת.

מחליטים:

מאחר שאין סעיף חוק חינוך חובה עומד בסדר-יומה של הועדה, אין לדון כרגע בהצעת חבר הכנסת ציזלינג.

י. הררי - היו"ר:

אנו עוברים לסדר-היום - והוא, אשור החברים המשתתפים במשלחת. מטעם סיעת מפא"י - חברי הכנסת י. שמחוני ופ. לוביניקר, מטעם מפ"ם - בן-אהרן, החזית הדתית - א. י. גרינברג או ז. ורהפטיג, הציונים הכלליים - י. סרלין, הפרוגרסיבים - י. הררי, הספרדים - א. אלמליח. מטעם סיעת "הרות" קבלתי העתק ממכתב שנשלח ליו"ר הכנסת בפועל.

חברת הכנסת רזיאל-נאור קוראת את המכתב

כדלקמן:

תנועת החרות
מיסודו של הארגון הצבאי הלאומי
הטיעה בכנסת.

ירושלים, י"ב תמוז תש"י
(27.6.50)

לכבוד יו"ר הכנסת בפועל

כ א ו

א. נ.

שנציגנו בוועדת הכנסת קבלנו הודעה שועדת הכנסת החליטה על הרכב המשלחת הפרלמנטרית היוצאת ללונדון, ובקשה מאתנו את שם נציגנו במשלחת.

יחסי מדינת ישראל עם הממלכה המאוחדת רחוקים למעשה מידידות ותקינות. האשמה כולה מוטלת על הממלכה המאוחדת. לא רחוק הוא העבר שבו השלטון הבריטי בארץ, אשר הוקם כאילו למען המנדט ומטרותיו - נתגלה כשלטון דכוי, הפועל רק למען מטרותיו האנוכיות. שלטון אשר סגר את המולדת לא רק בפני ארצו עולים רגילים, אלא גם בפני פליטי הכבשנים ונצולי הגהנום הנאצי.

מרדנו נגד שלטון זה, ולמרות נסיונותיו לשבור את מלחמת השחרור שלנו מדם ועלי גרדום - אלצנו אותו לפנות את צבאותיו מן הארץ. אולם בזאת לא פסק רצונו להתלט מחדש על ארצנו. הבריטים ארגנו את הפלישה הערבית מתוך כוונה ברורה להביא להשמדת העם במולדת. הם ספקו נשק לצבאות הפולשים. התותחים הבריטים הרעישו את ירושלים, והצילו את שארית צבאות הפלישה בשעת מפלתם הניצחת. הבריטים זוממים עדיין להשתלט על ירושלים כולה, על חיפה ועל הנגב הדרומי, ולשם כך הם מספקים עזרה צבאית בנשק כבש לסוגיו ובהדרכה - לארצות ערב.

למעשה שולטים הבריטים עד היום בחלק ניכר של המולדת באמצעות חיל המצב שלהם, החונה בחלקה המזרחי של ארץ-ישראל, ובעזרת עבדאללה שכירם.

אם לעומת זאת מנסים הבריטים לערוך ז'סטות של ידידות כלפי ישראל כדוגמת ההזמנה לבקור פרלמנטרי, הרי לאור המדיניות הבריטית במזרח התיכון אין לראות בהזמנה זאת אלא מסווה נוסף למזימותיה האמיתיות.

איננו סאמינים בשאלת עולם. ושואף נשאף לידידות
ושלום עם כל עמי תבל - חוץ טעם הרוצחים הגרמני - אולם כל זמן שבריטניה
ממשיכה במדיניות של אגרסיה וכבוש כלפי מולדתנו אין אנו רואים אפשרות לשכוח
את העבר.

אי לזאת, חושבים אנו את החלטת ועדת הכנסת על אגאג
שיגור משלחת זו לטעות, ולא נקח חלק בה.

בברכת החרות

(-) דר. י. בדר,
בשם הסיעה בכנסת.

ח. לנדאו:
אני עוררתי את הבעיה בקשר לנסיעת המשלחת ורציתי
להביאה לדיון במליאה. סוכם כי בנוא ההזמנה
הרשמית נשוב ונדבר על כך. אני רוצה להעלות מחדש את בקשתי.

י. הררי - היו"ר:
אנו כבר החלטנו פה בקשר לנסיעת המשלחת ואם
זכור לחבר הכנסת לנדאו כי בשעתו פנה אליו חבר
הכנסת בר-יהודה בבקשה שלא להביא זאת למליאה, סנימוקים שונים. ענין המשלחת
הוא לא ענין של פרוצדורה ואין כל צורך שדבר מעין זה יועבר למליאה. נוסף לכך
שמעתי כי חבר הכנסת ילין-סור העמיד את שאלת שיגור המשלחת לסדר-היום.

ת. טובי:
אני חושב כי אין אנו יכולים לקבל החלטה שאין
להעביר למליאה איזה שהיא בעיה. זוהי זכותו של
חבר הכנסת להביא כל בעיה לדיון במליאה.

מחליטים:

כי אין להעביר לדיון במליאה את הזמנת
הכנסת לפרלמנט האנגלי.

ח. לנדאו:
אני מבקש לתת לי אפשרות של הודעה בכנסת בקשר לענין
זה. אינני חושב כי איזה שהוא נוהג צריך להקבר
כאן בוועדת הכנסת ולא להגיע למליאה. האם הנשיאות לא תמסור כל הודעה בקשר לכך?

י. הררי - היו"ר:
אם הנשיאות לא תמסור כל הודעה, לא תהיה באפשרות
חבר הכנסת לנדאו, אף הוא, למסור הודעה.

ד. בר-רב-האי:
הדרך היחידה העומדת לפני סיעת "חרות" היא, להביא
הצעה לסדר-היום, ואז יתכן שהכנסת תפתח בוויכוח,
כי אנו פה החלטנו שהענין לא מופיע מעל במת הכנסת.

מחליטים:

לאשר את סוגיותם של חברי הכנסת כדלקמן:

- י. שמחוני - מפא"י
- פ. לובינסקי - מפ"ם
- י. בן-אהרן - מפ"ם
- א. י. גרינברג - החזית הדתית
- ז. ורהפטיג - או
- י. סרלין - הציונים הכלליים
- י. הררי - הפרוגרסיביים
- א. אלסליח - ספרדים

י. הררי - היו"ר:
יש לקבוע דשות למשלחת. אני הבינתי כי על ועדת
הכנסת לקבוע את ראש המשלחת, או אולי המשלחת תבחר
את ראשה.

מחליטים:

כי המשלחת קובעת את ראשה.

י. בר-יהודה:
אני רוצה להציע כי ועדת הכנסת אשר תתכנס בשבוע
הבא, תעמיד כטעיף ראשון לסדר-היום אם המשלחת
תסע ואם לאו. כי שנוי הכוחות בעולם עלול לסבך אותנו בנסיעה מעין זו. יש ואלה

י. בר-יהודה:

שהסכימו לנסיעה במסיבות הקיימות יחליטו כי אין צורך לנסוע. על-כן יש להעמיד לדיון כישיבה הנאה את האפשרות של בדיקת המסיבות לאור המצב שיתהווה במשך הזמן, אם אפשר לבצע נסיעה זו.

י. סרליון:

אני רוצה להכניס הצעת תיקון, להצעת חבר הכנסת בר-יהודה, כי אנו נתכנס יומיים לפני הנסיעה ונבדוק אז את המצב. מהישיבה הנאה ועד הנסיעה, המצב עלול להשתנות.

ס. גרבוטסקי:

אני מציע לא לקבל כל החלטה, כי אנו עלולים לסבך את העניינים - החלטה כזו אין לה כיום כל ערך.

מחליטים:

כי במקרה ואיזה שהוא חבר ועדת הכנסת ימצא לנכון כי בקשר עם מאורעות העולם, יש צורך בדיון נוסף בקשר ליציאת המשלחת, אפשר יהיה לכנס באופן דחוף את ועדת הכנסת.

ת. טובי:

המשלחת יוצאת בשם חברי הכנסת, שאר חברי הכנסת באופן רשמי אינם יודעים על כך. על-כן אני מציע כי תהיה הודעה על כך מטעם הנשיאות במליאת הכנסת.

מחליטים:

כי הנשיאות אינה צריכה למסור הודעה בכנסת על צאת המשלחת.

2. חוק חינוך חובה:

א. ציזלינג:

אני מציע כי ועדת הכנסת תתכנס שנית על מנת לדון בסדרי הדיון בחוק חינוך חובה הנוגע למצב בלתי ליגלי במדינה. החוק מוכן ואפשר להביאו למליאה לקריאה 2 ו-3. אולם חברת הכנסת פרסיץ שהיא גם יו"ר ועדת חינוך נשארה במיעוט ופנתה לוועדת הכנסת בענין הפרוצדורלי של חוק זה, בשאלה אם הענין שייך לוועדת הכנסת.

י. הררי-היו"ר:

לפני ועדת הכנסת עומדות כמה בעיות: (א) האם לקיים ישיבה מיוחדת של ועדת הכנסת שתדון בשאלת חוק חינוך חובה? (ב) מהן הבעיות שתעמודנה לדיון בישיבה הנאה, אמתי יובא לסדר-היום של המליאה ענין חוק חינוך חובה? והאם זה חורג ממסגרת הוועדה שלנו?

אשר לבעיה הראשונה, החלטנו בוועדת הכנסת כי השבוע דנים אך ורק בתקציב ואין להכניס כל בעיות אחרות, פרט אם ישאר זמן.

אשר לבעיה השנייה אם ענין הפרוצדורה שייך למסגרת שלנו, לי אין כל ספק שזה שייך לוועדת הכנסת ועליה לטפל בכך.

י. בורג:

אני רוצה להבטיח לכם כי חוק זה יועמד בשבוע אצא הבא כסעיף ראשון בסדר-יומה של המליאה ואין צורך לאמץ את חברי הכנסת יתר על המידה. אני יכולתי להבין את הדרישה הזו, אם אפשר היה להעמיד חוק זה לדיון היום. אולם מקובל אצלנו כי יש להביא כל חוק 24 שעות לפני מועד ההצבעה, כלומר הוא רק יוכל לבוא לקריאה שניה מחר, מה נפקא מינה לגבי החוק אם הוא ידחה עד יום ב'. אני מבקש כי תסכימו לדחות זאת עד יום ב'.

א. רזיאל-באור:

אני רוצה להעיר כי העניינים אינם נראים לי כפי שחבר הכנסת ציזלינג מסר אותם. המדובר הוא בשני מסמכים: האחד ארוך והשני קצר שהיו מונחים לפני ועדת החינוך. החוק הובא לוועדה אחרי הויכוח הכללי. הוסכם כי דנים בסעיף אחד - בחוק שהיה בקריאה הראשונה.

עתי יש להחליט אם אפשר לדון על חוק שלא הובא מצד הממשלה ולא - מהנשיאות, אלא ביוזמת מישהו מאנשי הבית. החוק מדבר בהארכת זמן הרשום מראש חודש תמוז עד ראש חודש אב. הבעיה היא אם החוק המונח עתה לפנינו הוא חוק חדש ועליו לבוא לקראת ראשונה. אני מציע כי ועדת הכנסת תקיים ישיבה מיוחדת בקשר לכך.

ט. גרבווסקי:

החוק שאנו צ' נקבל יהיה רטרואקטיבי, כך שאין לחשוש שיצטרף מצב בלתי חוקי. אני תומך בהצעה כי נקיים ישיבה בקשר לשאלה הפרוצדורלית של חוק זה והדיון עצמו יתקיים צ"ל ביום ב'.

פ. אילנזית:

אני רוצה לחזור ולבקש כי הענין יובא לדיון בפני מליאת הכנסת, נוסף לכך, הייתי מבקשת כי הועדה תמכנס ותדון בענין זה של הפרוצדורה.

י. שמחוני:

הצעתי היא כי נפסיק עכשו ונקבע ישיבה נוספת, כי הענין נראה לי אלא פשוט כלל וכלל הענין כמובן, סותנה בעמדת הועדה לשאלה הפרוצדורלית.

י. בר-יהודה:

אני מציע כי אמתי יובא הענין למליאה, תספל הנשיאות במכסימום היכולת הממשית שבידה.

מחליטים:

א. כי מועד הבאת חוק חינוך חובה בפני המליאה נתון לנשואות.

ב. כי יש לכנס שנית את ועדת הכנסת, על-מנת לדון בשאלה הפרוצדורלית שנתעוררה בוועדת החינוך והתרבות בקשר לחוק חינוך חובה.

הישיבה ננעלה בשעה 15.00.